Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Żegocinie

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Żegocinie

Definicja krzywdzenia dzieci.
Z krzywdzeniem dziecka mamy do czynienia wtedy, gdy doświadcza ono:
- przemocy fizycznej,
- przemocy psychicznej (emocjonalnej),
- przemocy seksualnej (wykorzystywania seksualnego),
- zaniedbywania.

W wymienionych powyżej sytuacjach może dojść do zakłócenia optymalnego rozwoju dziecka, a nawet do jego zatrzymania.

Procedury postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Żegocinie

Definicja krzywdzenia dzieci.
Z krzywdzeniem dziecka mamy do czynienia wtedy, gdy doświadcza ono:
- przemocy fizycznej,
- przemocy psychicznej (emocjonalnej),
- przemocy seksualnej (wykorzystywania seksualnego),
- zaniedbywania.

W wymienionych powyżej sytuacjach może dojść do zakłócenia optymalnego rozwoju dziecka, a nawet do jego zatrzymania.

Przemoc fizyczna
Z psychologicznego punktu widzenia przemoc fizyczną wobec dzieci możemy rozpatrywać na dwa sposoby. Z jednej strony do krzywdzenia fizycznego dziecka dochodzi wtedy, gdy działania drugiej osoby powodują u dziecka nieprzypadkowe urazy. Z drugiej strony wszelkiego rodzaju agresywne zachowania odnoszące się do ciała dziecka są krzywdzeniem fizycznym – bez względu na doznany uraz. Większość osób nie ma wątpliwości, co do tego, że dziecko jest krzywdzone, w sytuacji gdy doświadcza ono szarpania, duszenia, kopania, bicia pięścią, przypalania papierosem itp. Co jednak w sytuacji, gdy dziecko doświadcza „tylko" klapsów? Zdania oczywiście są podzielone. Jeśli weźmiemy pod uwagę przytoczone powyżej dwa sposoby rozpatrywania przemocy fizycznej wobec dzieci, to zgodnie z pierwszym, jeśli klaps nie powoduje urazu, to nie jest on przemocą. Zgodnie z drugim sposobem definiowania, przemocą są wszystkie działania agresywne wobec dziecka – od klapsa począwszy a na duszeniu skończywszy.

Przemoc psychiczna (emocjonalna)
Przemoc psychiczna wobec dziecka jest definiowana jako rozmyślne, nie zawierające aktów
przemocy fizycznej, zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, w tym zaburzenia osobowości, niskie poczucie własnej wartości, stany lękowe itp.
Do kategorii tego typu zachowań zaliczyć można m.in.:

- wyzwiska,
- groźby,
- szantaż,
- poniżanie,
- zawstydzanie,
- wywoływanie nieadekwatnego poczucia winy,
- emocjonalne odrzucenie,
- nadmierne wymagania, nieadekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka.

Do kategorii przemocy psychicznej wobec dzieci, możemy zaliczyć także sytuację, w której dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie. Oglądanie przez dzieci przemocy, czasem jest równie niszczące, krzywdzące jak bezpośredni atak. Przemoc emocjonalna to najczęściej występujący rodzaj krzywdzenia dzieci. Równocześnie jest to ten rodzaj krzywdzenia, który najtrudniej udowodnić, a którego konsekwencje najwyraźniej odczuwane są w młodzieńczym i dorosłym życiu.

Przemoc seksualna (wykorzystywanie seksualne)
Światowa Organizacja Zdrowia proponuje, by uznać, że: „dziecko seksualnie wykorzystywane to każda jednostka w wieku bezwzględnej ochrony (w Polsce prawo określa ten wiek na 15 lat), którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. Może to być przez świadome działanie osoby dorosłej, czy też przez zaniedbanie jej społecznych obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko. Można, więc powiedzieć, że wykorzystywanie seksualne to każde zachowanie osoby dorosłej, silniejszej i/lub starszej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Mówi się o wykorzystywaniu seksualnym, podczas którego:
- dochodzi do kontaktu fizycznego (stosunek lub próba odbycia stosunku pochwowego, oralnego, analnego lub międzyudowego) dotykanie genitaliów i stymulacja;
- nie dochodzi do kontaktu fizycznego (stymulacja werbalna – gdy dorosły mówi o seksie w taki sposób, by zaszokować dziecko lub je podniecić, ekshibicjonizm, oglądactwo, świadome czynienie z dzieci świadków aktów płciowych, zmuszanie do pozowania do zdjęć i filmów o treści pornograficznej. Należy pamiętać, że mówiąc o wykorzystywaniu seksualnym dzieci nie mamy na myśli tylko sytuacji, w której dochodzi do stosunku płciowego z dzieckiem!

Zaniedbywanie
Zaniedbywanie dziecka może obejmować zarówno sferę psychiczną jak i fizyczną dziecka. Jest definiowane jako niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego
rozwoju. Można mówić o zaniedbywaniu materialnym, kiedy dziecko nie ma zaspokojonych
potrzeb związanych z odżywianiem, higieną, zdrowiem, edukacją oraz o zaniedbywaniu psychicznym, kiedy dziecko nie ma zaspokojonych potrzeb m.in. miłości, bezpieczeństwa, przynależności; kiedy rodzice nie rozumieją potrzeb psychicznych dziecka. Nie wystarczy nie bić, nie poniżać. Dziecko potrzebuje ciepła, bezpieczeństwa, zainteresowania, uwagi - pokarmu psychicznego niezbędnego do prawidłowego rozwoju.

1. Procedura postępowania w przypadku naruszenia ze strony rodzica, opiekuna lub innych dorosłych domowników

1. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi na stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci, należy niezwłocznie poinformować policję dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informacje o zagrożeniu.
2. W przypadku podejrzenia, że opuszczenie przez dziecko przychodni w towarzystwie rodzica lub opiekuna prawnego lub innej osoby bliskiej zagrażałoby jego bezpieczeństwu, należy uniemożliwić oddalenie się dziecka i niezwłocznie zgłosić sprawę kierownikowi jednostki, który natychmiast występuje do sądu rodzinnego o wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych lub powiadamia policję. W przypadku nieobecności kierownika natychmiast jest powiadamiana policja.
3. Każda osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka raportuje ten fakt kierownikowi jednostki, w której jest zatrudniona.
4. Fakt zidentyfikowania objawów krzywdzenia u dziecka/pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.
5. Za prowadzenie interwencji odpowiada kierownik jednostki.
6. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię ,nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikacja (np: relacja dziecka ojciec/matka, adres zamieszkania albo miejsce pracy lub nauki) i przesłaniu go do najbliższej jednostki policji lub prokuratury. Wzór w załączeniu.
7. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony rodziców, opiekunów prawnych lub innych domowników:
   - należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta gdy zachowanie wobec dziecka stanowi przemoc domową
   - gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej, a dziecko doświadcza np. zaniedbania lub relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe należy wystąpić do sądu o wgląd w sytuacje rodziny . Wzór w załączeniu.
8. W przypadkach niejasnych lub wątpliwych kierownik konsultuje sprawę z psychologiem, może rozmawiać z osobami zaangażowanymi w tym z dzieckiem, osobom podejrzewaną o krzywdzenie i świadkami.
9. W przypadku gdy nie jest jasne jakiej krzywdy dziecko doświadcza ze strony rodzica lub opiekuna prawnego należy

wszcząć procedurę Niebieskiej Karty. Wzór w załączeniu
10. Dalszy tok postępowania należy w gestii uprawnionych organów (sąd, policja prokuratura, GOPS).

2. Procedura postępowania w przypadku naruszenia ze strony innego dziecka.

1. Każda osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka raportuje ten fakt kierownikowi jednostki w której jest zatrudniona lub bezpośredniemu przełożonemu.
2. Fakt zidentyfikowania objawów krzywdzenia u dziecka/pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.
3. Za prowadzenie interwencji odpowiada kierownik jednostki.
4. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (imię, nazwisko i inne dane umożliwiające weryfikację) oraz przesłaniu go do najbliższej jednostki prokuratury. W przypadku popełnienia czynu przez dziecko poniżej 10 roku życia należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego na miejsce mieszkania o wgląd w sytuację rodzinną dziecka krzywdzącego.
5. W przypadkach niejasnych lub wątpliwych osoba odpowiedzialna za interwencję konsultuje sprawę z co najmniej 2 osobami z personelu. Osoba odpowiedzialna za interwencję może rozmawiać z osobami zaangażowanymi, w tym dzieckiem, osobom podejrzewaną o krzywdzenie i świadkami.
6. W przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka /domownika rodziny (rodzeństwa, wspólnie zamieszkująca dalsza rodzina) należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty. Wzór w załączeniu.
7. Dalszy tok postępowania leży w gestii uprawnionych organów(sąd, policja, prokuratura, GOPS).

3. Procedura postępowania w przypadku naruszenia ze strony personelu.

1. Każda osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka raportuje ten fakt kierownikowi jednostki, w której jest zatrudniona.
2. Za prowadzenie interwencji odpowiada kierownik jednostki.
3. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, z uwzględnieniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (imię, nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikacje) oraz przesłaniu go do najbliższej jednostki policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony członka personelu:
   -w sytuacji, gdy zachowanie było jednorazowe i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra dziecka należy przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem lub współpracownikiem.
   - w sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka należy natychmiast rozwiązać stosunek prawny z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.